

La refurma dal territori survegn conturas

■ (anr/fa) La regenza grischuna ha avrì la consultaziun tar la legislaziun executiva da la refurma territoriala. Las 11 regiuns duain vegnir manadas en futur da las presidentas e dals presidents da las vischnancas.

D'atun 2012 ha il suveran grischun acceptà la revisiun parziala da la constituziun chantunala dals 13 da zercladur 2012 cun 31 788 cunter 9410 vuschs. A partir da l'onn 2015 duai il chantun Grischun pia avair 11 regiuns sco purtadras d'incumbensas, e quellas duain remplazzar ils 11 districts, las 14 corporaziuns regiunalas ed ils 39 circuls oz. Glindesdi han preschentà cussegliera guvernativa *Barbara Janom Steiner* ed il schef da l'uffizi per vischnancas *Thomas Kollegger* la legislaziun executiva da la refurma dal territori grischun.

Per rinforzar las vischnancas

«Las finamiras da la refurma èn da rinforzar las capacitads e l'indipendenza da las vischnancas, da remplazzar las structuras cumplitgadas cun structuras statalas pli simplas e d'augmentar cun questas structuras regiunalas pli simplas la trasparenza e la segirezza giuridica», ha ditg Barbara Janom Steiner. La legislaziun executiva actuala necessaria regla tranter auter l'attribuziun da las vischnancas a las regiuns, lur concepziun organisatorica sco er numerusas adattaziuns formalas. Ella resguarda l'aboliziun dals districts, da las corporaziuns regiunalas e dals circuls. Nua che las adattaziuns surpassan ils cuntegns formals èn previs projects da consultaziun independents. Las revisiuns

Cussegliera guvernativa Barbara Janom Steiner e Thomas Kollegger che maina l'uffizi da vischnancas han preschentà la legislaziun executiva che va en consultaziun.

FOTO F. ANDRY

parzias da la lescha davart il notariat e da la lescha davart las lottarias èn gia vegnidas tramessas en consultaziun.

Trin e Flem tar la regiun Plaun?

Sco punct da partenza per l'attribuziun proponida da las vischnancas a las regiuns serva tenor la cussegliera guvernativa la repartiziun als districts actuals. «Mo en paucs cas pari raschunavel da far adattaziuns, quai sin basa da la pondera-

ziun che fusiuns imaginablas da vischnancas stuessan vegnir fatgas entaifer la medema regiun e che spazis funcziunals na duessan, sche pussaivel, betg vegnir separads.» En quest senn saja la vischnanca da Mut vegnida attribuida a la regiun Viamala (e betg a la regiun Alvra) e la vischnanca da Haldenstein a la regiun Plessur (e betg a la regiun Landquart). Las vischnancas da Flem e da Trin èn sco ch'ella ha menziunà vegnidas at-

tribuidas a la regiun Plaun. La radunanza communal da Trin ha gia approvà clementain questa attribuziun. Las votantas ed ils votants da la vischnanca da Flem vegnan anc a stuaier decider a tge regiun che lur vischnanca duai appartegnair. «En enconuschientscha da la voluntad che las vischnancas han exprimì èsi alura chausa dal cussegl grond d'attribuir las vischnancas en la lescha da divisiun a las regiuns.»

Duas variantas, resp. models organisatorics

La concepziun organisatorica da las regiuns resguarda las directivas ch'il cussegl grond ha fixà en la sessiun da fevriur 2011 en il rom da la tractativa davart la refurma da vischnancas e dal territori: «Las regiuns na duain betg esser in terz plaun statal sco tal en il chantun, mabain in instrument che ademplescha incumbensas en moda efficacia, cunzunt per las vischnancas», ha explitgà Thomas Kollegger. Ellas duain gidar ad adimplir las incumbensas surcommunalas, «senza dentant cuntrafar a la refurma da vischnancas che parta a lunga vista da main che 50 vischnancas.» Ils documents da consultaziun proponan duas variantas. Ina permettes a las regiuns da decider libramain davart l'elecziun e davart la cumposiziun da lur organs. Considerond ils avantatgs ed ils dischavantatgs sco er sa basond sin las cleras directivas dal cussegl grond favurisescha la regenza percenter la varianta principala. Quel model organisatoric prevesa ina conferenza dals presidents communal sco plattafurma da decisiun da la regiun. «Or da quel ravugl vegniss nominada ina cumissiun regiunala», ha declerà Kollegger, «manada duai vegnir la regiun da princip da las presidentas e dals presidents.» Sco ch'el ha infurmà duai il cussegl grond pudair tractar la legislaziun executiva en la sessiun d'avrigl, «uschia han las vischnancas da las regiuns la pussaivladad da relaschar per lur regiuns fin la fin da l'onn 2014 statuts che correspundan a las prescripziuns.»